

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 3. juli 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Casper Grue Jensen
Sagsnr.: 2014-0030-2095
Dok.: 1123022

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 795 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. marts 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V).

Karen Hækkerup

/

Freja Sine Thorsboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 795 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i fortsættelse af svar på spørgsmål 456 – REU alm. del redegøre for, hvilke regler, der regulerer de oplysninger, som politiet videregiver til pressen i forbindelse med et grundlovsforhør?”

Svar:

1. Politiet efterforsker og behandler mange straffesager, som af den ene eller anden grund giver anledning til offentlig interesse og bevågenhed. I forbindelse med sådanne sager vil pressen ofte, når der f.eks. foretages anholdelser eller afholdes grundlovsforhør, rette henvendelse med ønske om, at politiet udtaler sig om sagen.

Det er af hensyn til bl.a. at sikre størst mulig åbenhed om politiets arbejde og offentlighed i retsplejen vigtigt, at politiet bidrager til at orientere pressen og derigennem offentligheden om de sager, der har en offentlig interesse. Politiet er derfor normalt – med de begrænsninger i åbenheden, der naturligt er forbundet med behandlingen af straffesager – imødekomme over for henvendelser fra pressen angående straffesager, som har offentlig interesse.

Politiet kan i den forbindelse videregive oplysninger til pressen om f.eks. afholdelse af grundlovsforhør eller andre efterforskningskridt i en bestemt sag inden for de rammer, som fastlægges af retsplejelovens bestemmelser, herunder bl.a. reglerne om dørlukning, straffelovens generelle regler om tavshedspligt, persondatalovens regler om behandling af personoplysninger og almindelige principper om god forvaltningsskik. Herudover sker politiets videregivelse af oplysninger til pressen under hensyntagen til, at arbejdet med opklaring mv. af den pågældende sag ikke unødigt hindres eller vanskeliggøres. Det er endvidere en forudsætning, at videregivelse af oplysninger til pressen ikke sker på en måde, som kan være egnet til at rejse tvivl om, at politiet og anklagemyndigheden udfører deres undersøgelser i overensstemmelse med almindelige principper om saglighed og objektivitet.

2. Som det fremgår af Justitsministeriets besvarelse af 19. marts 2014 af spørgsmål nr. 456 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, følger det af retsplejelovens regler om dørlukning, at offentlig gengivelse af, hvad der forhandles i retsmøder, der holdes for lukkede døre, er forbudt, medmindre dørlukning alene er sket af hensyn til ro og orden i retslokalet. I straffesa-

ger kan retten også træffe bestemmelse om, at der ikke må ske offentlig gengivelse af forhandlingerne (referatforbud), eller forbyde offentlig gengivelse af f.eks. sigtedes navn, stilling eller bopæl (navneforbud), jf. retsplejelovens §§ 30 og 31. Reglerne om dørlukning, referatforbud og navneforbud angår derimod ikke politiets oplysninger til offentligheden om et fremtidigt retsmøde eller oplysninger om sigtedes identitet, som videregives, inden der er truffet beslutning om navneforbud.

Retsplejelovens §§ 818 og 819 indeholder endvidere særlige regler om offentliggørelse af signalement mv. og efterlysning af mistænkte personer. Det er således i retsplejelovens § 818 fastsat, at politiet kun må offentliggøre signalement eller andre oplysninger, der er egnede til at fastlægge identiteten af en formodet gerningsmand, hvis den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og offentliggørelsen må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen, herunder for fastlæggelsen af den pågældendes identitet, eller for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Efter retsplejelovens § 819 må politiet kun bringe offentlig efterlysning gennem presse, radio, fjernsyn mv., hvis der er særlig bestyrket mistanke om, at en person, hvis identitet er politiet bekendt, har begået en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og efterlysning må antages at være af afgørende betydning for strafforfølgningens gennemførelse eller for at forebygge yderligere lovovertrædelser af tilsvarende grovhed. Ved efterlysning kan der gives oplysninger om den påsigtede kriminalitet og om den sigtedes identitet, herunder navn, stilling og bopæl samt offentliggøres et fotografi af den pågældende.

Det følger af retsplejelovens § 1016 a, at politiet, anklagemyndigheden, beskikkede forsvarere og andre, som i embeds medfør er beskæftiget med en straffesag, ikke må udtale sig uden for retten til offentligheden angående skyldspørgsmålet, så længe sagen ikke er pådømt eller bortfaldet. Efter retsplejelovens § 1017, stk. 2, nr. 3, er det endvidere – så længe endelig dom i en straffesag ikke er afsagt – strafbart at fremsætte udtalelser, der er egnet til på uforsvarlig måde at påvirke dommerne, domsmændene eller nævningene med hensyn til sagens afgørelse.

3. Uden for de tilfælde, der er særligt reguleret i retsplejeloven, beror vurderingen af, om politiets videregivelse af oplysninger om en konkret straffesag til pressen er berettiget, på straffelovens generelle regler om tavs-

hedsplicht, persondatalovens regler om behandling af personoplysninger og på almindelige principper om god forvaltningsskik.

Det er efter straffelovens § 152, stk. 1, strafbart for den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, uberettiget at videregive eller udnytte fortrolige oplysninger, som den pågældende i den forbindelse har fået kendskab til. Efter bestemmelsens stk. 3 er en oplysning fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

Det følger endvidere af straffelovens § 264 d, at det er strafbart uberettiget at videregive meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden. Denne bestemmelse gælder ikke alene for personer, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, men for enhver, herunder også pressen.

I det omfang der er tale om personoplysninger, som behandles efter persondataloven, vil reglerne i lovens kapitel 4 om behandling af personoplysninger skulle iagttages i forbindelse med politiets videregivelse af oplysninger til pressen.

Persondataloven gælder ifølge lovens § 1, stk. 1, bl.a. for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og for ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Persondatalovens §§ 6-8 indeholder en række generelle betingelser for, hvornår behandling af henholdsvis ikke-følsomme og følsomme personoplysninger må finde sted. Det følger af § 8, stk. 2, at offentlige myndigheder alene må videregive oplysninger om bl.a. strafbare forhold, hvis 1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen, 2) videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår, 3) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, eller 4) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en persons eller virksomheds opgaver for det offentlige.

Politiet skal ud over lovgivningens udtrykkelige bestemmelser som nævnt også iagttage almindelige principper om god forvaltningsskik.